

ПРАЦЯ

ОДИНОКА УКРАЇНЬСЬКА ЧАСОПИСЬ У БРАЗИЛІЇ

Виходить кожного четверга о 8-ій год. ранку.

ВИДАЄ: ВИДАВНИЧА СПІЛКА.

„ПРАЦЯ“

Український просвітно-економічний тижневик у Бразилії.

ПЕРЕДПЛАТА У БРАЗИЛІЇ:

Річно 8\$ піврічно 5\$
Для Галичини 2.50 дол.
Для України 36 руб.
Для п. Америки 2.50 дол.
Для Канади 2.50 дол.
Для Аргентини 6 пез.

„PRACIA“

Jornal semanal para os Ukrainos no Brazil.
Publica-se em Prudentopolis às Quintas Feiras.

Дрібні оголошення по 100 рс. від стиха. Більші по 200 рс. За всякі оголошення платять ся з гори.

PRACIA

Prudentopolis — Parana

Ми України до спону
В нас є сила Козаків!

Не розлучать нас ні море,
Ні межі чужих країв. Гімн ам. Укр.

СКЛАДАЙТЕ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ І ЗАКРІПЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ ГАЛИЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ

Справа Галичини на Союзі Народів.

Женева 22. вересня 1921.

Простора ясна саля в Palais des Nations. За її скляною стіною іскриться в блискаках осіннього сонця темним сріблом женецьке озеро. Довкруги спіла осіння тиша. Атмосфера сплості й вдовілля, замітна за вікнами салі і в її нутрі, налягає на вас чимсь важким. Об високу стелю і скляну стіну салі з видом на швейцарські гори й на озеро, що відроджує вас своєю красою, бється заблукана пташина.

О 4. год. починається засідання (публичне) політичної, так званої шостої комісії Союзу Народів. Її голова заявляє, що комісія ініціативи предложила зібраній отес комісії внесення канадійського делегата в справі Східної Галичини. Внесення звучить (по англійськи): «That the assembly of the League of Nations draw the attention of Supreme Council to the desirability of determining at an early date the status of Eastern Galicia.» По українськи: «Збір Союзу Народів висловлює бажання, щоб Рада Союзу звернула увагу Найвищої Ради на потребу (дослівно: «пожаданість», «вказаність») означити в бажаній формі статус Східної Галичини.»

ступас до дебати в справі галицькій.

В заступництві перешкодженого внескодавця забирає голос другий канадійський делегат Perley: «Канадійське правительство — говорить бесідник — доручило нам, делегатам його на Союзі Народів поставити пропозоване панам внесення в справі Східної Галичини. Справа проста. Я не беруся розбирати питання, як має бути вирішена політична доля Галичини. Але інтерес мира вимагає, щоб вона була уладжена скоро. В Канаді є багато українських емігрантів з Галичини. Вони є дуже добрими горожанами нашої країни й вони домагалися, щоб ми порушили тут питання Східної Галичини. Нашим внесенням ми не бажаємо ніяк порушувати авторитет Найвищої Ради.»

Польський делегат Ашкенази, який досі весь час метушився заляканий по салі, просить о голос. Він — мовляв — не противиться внесенню. Справою Галичини займалася вже Мирова Конференція, яка д. 21. жовтня 1919 р. ухвалила рішення про статус Східної Галичини.

Але коли вже предкладає, щоб англійський ужито того вислову, то йому не відповідає французький переклад: «Statut de la Galicie Orientale», що означало би: «Конституція для Східної Галичини.» Тому п. Ашкенази предкладає замість французького: «Statut de la Galicia Orientale» фразу «Situation de la Galicie Orientale».

Представник Колумбії противиться пропозованню п. Ашкенази вислів situation de la Galicie Orientale — закріплює промовець — не віддає змислу присущого англійському текстові, зрештою слово «situation» означає надто широке поняття, якому можна підложити всяке значіння. Тому бесідник ставить внесення, щоб дотичне місце англійського тексту перекласти по французьки на «situation juridique» («правне становище»).

До слова приходить представник англійської південної Африки, лорд Роберт Сесиль. Увага всіх присутних обертається на високу стелю бесідника.

«Я — говорить лорд Сесиль. піддержую внесення канадійського делегата. Предкладаю тільки одну зміну в його тексті, а саме щоб слова: «Найвищої Ради» за-

заступити словами: «question pendante concernant la Galicie Orientale» (не вирішене питання Східної Галичини).

Представник британської Метрополі Fisher: «Сен-жерменським договором перенесено суверенні права до Східної Галичини на Головні Союзні й Запривязнені Держави й тому не слід вмішуватися в ті права. Але внесення п. Догерті в ніч тих прав не нарушує Найвищої Ради, яка займалася вже галицьким питанням збагнула всю його трудність і ускладненість — і було би незрозуміло вирішати те питання нагло без зрілої застанови.»

Лорд Роберт Сесиль підчеркує що внесення канадійського представника в ніч не торкає компетенції Найвищої Ради.

Італійський представник Маркіз Imperiali заявляється іменем свого правительства за внесенням під умовою, що воно висловлює тільки бажання.

Голова комісії питає, чи дотичні внескодавці не погодилисьби на один однаковий переклад англійського тексту: «the status of Eastern Galicia».

делегата в справі Східної Галичини. Внесення звучить (по англійськи): »That the assembly of the League of Nations draw the attention of Supreme Council to the desirability of determining at an early date the status of Eastern Galicia.« По українськи: »Збір Союзу Народів висловлює бажання, щоб Рада Союзу звернула увагу Найвищої Ради на потребу (дослівно: »пожаданість«, »вказаність«) означити в близькій будучності (даті) політичне становище Східної Галичини«. Нарочно цитую дослівно текст англійський, бо його французький переклад спричинив опісля важну дискусію.

На салі нема внескодавця. Лорд Роберт Сесиль предкладає, щоб подождати, поки він не прийде і покищо перейти до дальшодневного порядку. Починається дискусія в справі Альбанії, яку зараз же відложено до слідуєчого засідання ізза недостачі потрібних матеріалів — і комісія при-

танне Східної Галичини. Нашим внесенням ми не бажаємо ніяк порушувати авторитет Найвищої Ради.

Польський делегат Ашкенази, який досі весь час метушився заляканий по салі, просить о голос. Він — мовляв — не противиться внесенню. Справою Галичини займалася вже Мирова Конференція, яка д. 21. жовтня 1919 р. ухвалила статут для того краю, що мав бути (відповідно змістови тогож статута) адміністрований Польщею. Польське правительство не прийняло того статута. Дня 22. грудня тогож самого року — каже дальше польський делегат — Найвища Рада рішила завісити згаданий статут в його обов'язуючій силі і піддати ціле питання новому розглядові.

П. Ашкенази не подобається англійська фраза в оригінальнім тексті внесення »status of Eastern Galicia«.

До слова приходить представник англійської південної Африки, лорд Роберт Сесиль. Увага всіх присутніх обертається на високу статть бесідника.

»Я — говорить лорд Сесиль. Піддержую внесення канадійського делегата. Предкладаю тільки одну зміну в його тексті, а саме щоб слова: »Найвищої Ради« замінити словами: »Головних Союзних і Заприятнених Держав«, після чого внесення звучало би: »Збір Союзу Народів висловлює бажання, щоб Рада Союзу звернула увагу Головних Союзних і Заприятнених Держав« і т. д.

Перед хвилею одержав я лист від французького делегата Viviani, який пише мені, що він з цілого серця попирає внесення під умовою, щоб Союз Народів не порушував компетенції Найвищої Ради.

Французький делегат Reynald

представник Маркіз Imperiali заявляється іменем свого правительства за внесенням під умовою, що воно висловлює тільки бажання.

Голова комісії питає, чи дотичні внескодавці не погодилисяби на один однаковий переклад англійського тексту: »the status of Eastern Galicia«,

Канадійський і французький представник погоджуються на формулу: »la situation qu'indique«.

Англійський делегат Fisher, висловлюючи свою згоду на таку стилізацію, щераз вказує на незвичайну трудність у вирішенню галицького питання.

Грецький делегат Франголіс дає вислів своїм сумнівам щодо того, чи Союз Народів на основі свого статута є компетентним забирати голос в галицькій справі бо Східна Галичина не є членом Союзу Народів, а до рішення про

А. Коцюбинський

Під Корсунем

ІСТОРИЧНА ПОВІСТЬ

(Дальше).

Близько дверей був прироблений до стіни великий мисник з срібним і иншим показним посудом, що батьки дали їй у посаг; у кутку, просто проти дверей, був божничок з двома великими й кількома меншими образами, теж окрашений найпоказнішими рушниками; на образах пучечок васильків лелав, а над образами, під стелею, папіровий голубок на волосині літав, розгорнувши білі крильця. Під образами, простягнувшись до причілкового вікна стояв стіл, застелений добрим настільником, а по-під стінами скрізь стояли широкі лави, позакривані різноколіровими килимами. У другому від образів кутку стояло ліжко з гарною постелею й подушками, що його Данило ще торік купив для дочки в одного шляхтича в Каневі; у ногах же ліжка стояла велика розмальована скриня, повна всякого добра. Все в світлиці було різноколіроне, привабливе й веселе, й тільки розвішана по стінах Микитина зброя виявляла, що в цьому

гніздечку жила не сама молода жінка, а ще й козак, її чоловік.

Прися була без міри щаслива, що дістала собі подружка до любови, та ще такого красуня, що другого такого в усьому Корсуні не було. Ще й з того радла, що не знатиме свекрухи й не покине свого улюбленого садочка й левади; Микита ж радів на свою молоденьку моторну й ласкаву дружину й спочивав душею після довголітнього тяжкого поневіряння й небезпеки. Батько й мати Присі теж були дуже щасливі щастям дитини й дуже часто гостювали у її захистній світлиці.

У такому щасливому житті минула вже зима й почалася весна.

У місяці березолі до Цимбалюків прибув з Черкас, з війська, син їхній Василь реєстровий козак. Василь був ще зовсім молодий хлопець, девятнадцяти років. Чорнявий, з ледве помітним початком вусів і ніжними рум'яними щоками, він більше скидався на дівчину, ніж на козака.

Побачивши свого пестунчика, Ганна так і прикипіла до нього, цілувала й милувала і в очі зазірала... Та й останні всі зраділа Василюві й після привітання разом зібралися до великої світлиці Цимбалюків. Проте радість побачіння скоро минулася, бо звістки, що їх привіз Василь, дуже всіх схвилювали.

Молодий козак розказав, що старший реєстрових козаків Барабаш оповістив по війську неначе з Чигирина втік на Запорожську Січ сотник Хмельницький, маючи на мислі знову підняти запорожців та поспільство до повстання. Так щоб не дати Хмельницькому увійти в Країну а зразу накрити його мокрим ряднем, як тільки він вийде з-за порогів, короний гетьман Потоцький наказує Барабашеві плисти з реєстровими козаками з Черказ Дніпром на човнах і ввіймати Хмельницького, де буде зручніше.

— Та оце — сказав Василь на прикипці — мене одпущено тільки на два тижні, щоб зібратись до походу; коли ж крига на Дніпрі перейде, то й ми рушимо в похід.

На оповідання Василя першою обізвалася його мати:

— Що ж ото вас ганятимуть за всяким, хто втече Запоріжжя? Туди щодня тікають всякі люде — і козаки й сотники... Хто посвариться з паном, то й тікає туди, так хіба за всіма ганятеся?

— Ба ні, стара! озвався Цимбалюк. — Хмельницький не аби хто. Як що він справді повстане на ляхів, то наробиць чимало клопоту. Я його добре знаю — ходив з ним і на Москву й на Царгород. Хміль, завзятий козацляга, що, Микито, скажеш? —

— Скажу: хвала Господеві, що напра-

вив Хмельницького на таке діло — бо неможливо далі нам так жити, коли скоро весь український люд повернуть на польське бидло. Вже й телер запрягають людей панські ридвани замість коней! Хміль розумна голова. Він як візьметься то наварить ляхам доброго пива... Упються так, що й залються!

Слухаючи, що говорив чоловік, Прися зблідла, мов крейда. Проживши з Микитою півроку, вона вже добре розпізнала його й передчувала, що як тільки справді почнеться повстання на ляхів, то Микита покине її й піде знову битись з ними, як бився десять років до того.

— Невже справді буде війна, Василю? — спитала вона брата тремтячим голосом.

— Та ти, Прися, не вагай на те, що говорить твій чоловік! — одповів брат. — Ми вловимо Хмельницького, як курку, та на тому й край буде.

Підожди хлопче, не хапайся... — суворо здвигнувши бровами, сказав старий Цимбалюк. — Попереду треба обміркувати, чи годиться нам ловити та вшдавати ляхам свого товариша, що завжди обстоював козацькі права й навіть до самого короля з тим доходив?

Василь глянув на батька здивовано, бо змалку він звик чути від нього проклами на повстанців. Він не знав, що в останні роки старий козак одмінив сво-

її політичну долю покликана Найвища Рада.

Льорд Роберт Сесиль відповідає на сумніви щодо компетенції Союзу Народів: »Мені прикро було почути тут слова сумніву, чи Союз Народів покликаний до того, щоб підняти свій голос у справі, порушеній канадйським делегатом. Питання Східної Галичини доторкає питання мира і воно великої ваги. А все, що доторкає проблеми всесвітнього мира, все те належить до компетенції Союзу Народів і про все те Союз Народів в праві висказувати свою думку«.

Французський делегат Reynald. »Компетенція Союзу Народів до цієї точно не означена. Се і зле і добре. Тому я й сподівався отсеї дискусії і тих сумнівів, але знова в договорі про Союз Народів нема нічого, щоб не дозволяло йому прийняти внесення п. Догерті«.

П. Ашкенази з акцентом удаваної сміливості заявляє, що він згідний із зміною французького тексту: »la situation juridique de la Galicie Orientale«.

Грецький делегат Франголіс заявляє, що він згідний із заявою французького представника:

Голова заряджує голосування. Велика більшість членів комісії встає. Голова числить голоси.

Я не тямлю, що серед зібраної аудиторії, референтів, журналістів, які всі докола мене сидять, — я один встаю разом з усіма голосуючими і стою, хоч мені ніяке тут право виявляти свою волю. Спровола здаю собі справу, що в той момент, коли отсе мала рішатися до певної міри доля моєї країни, в мені немов остановилося життя і якась непереможна сила, дужша від мене проти моєї волі трутила мене і веліла встати.

»Хто проти внесення?« — питає голова. Не підносяться ніхто. Внесення прийнято з поставленими поправками так, що його текет ухвалений комісією звучить по французьки: »L'Assemblée de la So-

Кривавий протест у Львові.

(За „Українським Прапором“.)

Поручник Української Армії Галичини п. Стефан Федак трьома вистрілами з револьвера зранив у Львові в неділю 25. вересня с. р. польського т. зв. „воеводу“ Грабовського в присутності голови польської держави Пилсудского.

Яке значінне має сей акт?

Се політичний протест, якого підклад уже довго назрівав, хоч сам акт являється спонтанічним. Назріває він від хвили безправного загарбання Галицької Землі ляхськими наїздниками, від хвили перших убійств, тортур, знущань і підпалів, dokonаних ляхською владою на окривавленій землі Данила. Се маємо обов'язок отверто сказати, бо українська преса в краю має закнебльовані Ляхами уста.

Ми далекі від того, щоб не боліти над кожним актом терору. І боліємо також над тим, що Ляхи які вічно деклямували про свободу, так страшенно неволять спокійний український нарід, що він починає братися до актів розпуки. Галицький Уряд уже третій рік звертає увагу Найвищої Ради аліянтів на страшні муки, які терпить український нарід під польським наїздом. Одначе вирішення галицької справи до сеї пори не наступило. Що більше! Всупереч виразним постановам Найвищої Ради, — яка дозволила Польщі тільки „продовжати військові операції до Збруча“ проти большевиків — починає Польща заводити свою адміністрацію в загарбанім краю, якого їй ніхто не признав. Трьома дипломатичними нотами протестував Галицький Уряд проти сього безправства Польщі. В слід за тим англійський представник у Варшаві запитував офіційно, яким правом заводить Польща свою адміністрацію на непризнаній їй землі. Союз Народів одногласно визнає

„wschodni targi“, на які приїхав голова польської держави, а при тій нагоді показувався скрізь офіційно з т. зв. львівським „воеводою“. Але на сьому не кінець польським провокаційним безправствам. Бо безпосередно перед замахом ляхські власти закрили у Львові навіть приватний український університет!

Чи ж можна дивуватися, що молодий чоловік на вид тої хитрої, дійсно злодійської непошани непошани наїздників до міжнародного права — стрілив до т. зв. „воеводи львівської землі“? Чи ж той молодий чоловік, якого Польська лає як злочинця, не виступив в обороні права топтаного народу свого й міжнародного права взагалі? Чи ж його діло розпуки не викликано байдужністю аліянтів по довгих і страшних терпіннях населення Східної Галичини та трилітнім проволіканням вирішення галицької справи? Адже аліянти спокійно дивляться вже третій рік на нечувані муки українського народу Східної Галичини, спокійно дивляться на страшний терор польських наїздників, які насильно і обманом хочуть присвоїти собі зрабовану галицьку землю.

Галицький уряд ніколи не був терористичним урядом і не перестав будувати своїх надій на почуття справедливості у культурних народів і їх правительств. Нехайже сей перший акт розпуки молодого чоловіка, який за нього заплатить напевно своїм дорогим життям — буде товчком до вирішення справи галицької державности й уможливлення мирного пожиття двох воюючих народів. Розуміється, те мирне пожиття можливе тільки тоді, коли скінчиться польська окупація нашої землі. І тоді лише оба народи в краю зрозуміють, що молодий Стефан Федак належить до тих душ, про які співав польський поет Словацький:

... А кеди тшеба, на сьмерць ідон по кодеї Як камене пішез Бога рзучане на шанео.

мався. Батько його, на імя також Стефан, голова Українського Грожанського Комітету й директор найповажнішої української фінансової інституції „Дністер“ як член Національної Ради голосував проти всяких інтерновань Поляків у Львові в часі, коли Українці мали там владу і взагалі ніколи не вступав з ненавістю супроти Поляків. Коли з сього побожного й спокійного дому вийшов чоловік з револьвером в руці, то се знак, яке море болю назбиралося в душі української суспільности проти Польщі.

Така суспільність не може лишитися в польській неволі. Річ ясна, що вона протестуватиме до загибуні проти інкорпорації Галичини до Польщі. Яка єдність яка одностайність панує в усіх клясах і станах українського народу проти польських наїздників, видно з такого факту: На днях спробувала польська влада вибрати кільканайцять хрунів та заплативши їм дорогу до Варшави й грубі дієти, щоб вони там удавали „депутацію від Гуцулів“ та іменем простого народу сказали наїздникам, що український нарід Галичини буцім то хоче належати до Польщі. В кождім народі можна знайти горстку запроданців, які за гроші скажуть все, чого від них хочеться. Але в українським простім народі Галичини не знайшли ляхські посіпаки навіть кількох запроданців, яких моглиби псевезти до Варшави, хоч як вишукували їх і вибирали: як тільки ті бідні люде, з яких деякі вже й побрали гроші на дорогу, довідалися докладніше в чім діло, — всі до одного звернули гроші й заявили, що до Варшави за жадні скарби не поїдуть продавати Польщі Галичину.

Тортурованим у польських тюрмах Українцям кличе такий суцільний і чистий народ з глибини зболілої, але твердої душі: як дух Ваш опускає буде скатоване Ляхами тіло Ваше, то не забувайте, що ми всі духом з Вами і що нема між

встати.

«Хто проти внесення?» — питає голова. Не підноситься ніхто. Внесення прийнято з поставленими поправками так, що його текст ухвалений комісією звучить по французьки: «L'Assemblée de la Société des Nations exprime le voeu que le Conseil de la Société attire l'attention des Principales Puissances Alliées et Associées sur l'opportunité de régler à une date prochaine la situation juridique de la Galicie Orientale». — Кількох учасників зібрання здержалося від голосування. Засідання політичної комісії Союзу Народів покінчене. Члени її ще довгий час остаються в салі і живо між собою розмовляють.

С. В.

Українці! Складайте пожичку на здобуття і закріплення Галицької України!

погляди. Не знав через те, що Цимбалюк боявся виявити свої нові міркування й найдужче ховався з ними від сина, опасаючись, щоб той через свої молоді літа та необережність якось не вскочив у біду. Василь жив ще давнішими думками свого батька й його останні слова були для молодого козака цілком несподіваними.

— Ви, тату, давніше не так ставилися до тих, хто піднімав шаблю на короля! — сказав він.

— Було колись, та минулося. Колись поляки й нам, Українцям, давали жити, а тепер вони завзялися, щоб нас не було, а були самі ляхи й католики. От скажи, сину, багато у вас по полках старшини з козаків?

— По два сотники та по одному осавулові на полк — тільки й усього! Останні ж усі з польської шляхти.

— То ж то бо й є! А хто їх вибірав за старших, отих католиків?

— Та вам же, тату, відомо, що вже кілька років нам не дозволять вибрати старшину вільними голосами. Це всім дуже прикро. Всі на це нарікають, а не знаємо, що діяти.

— Таким чином — сказав Микита тепер козак нехай уже обдешить думку вибігнись у полковники, або хоч і в сотники?

— Ні, як хто зкатоличиться, так то-

вав Галицький уряд безправства Польщі. В слід за тим англійський представник у Варшаві запитував офіційно, яким правом заводять Польша свою адміністрацію на непризнаній їй землі. Союз Народів одногласно визнав ще галицька земля не належить до Польщі. І мимо того всього Польша завела воевідства в Галичині!

Правда — ввела тих „воеводів“ тихо, по злодійськи. Але ввела. І тепер видумала собі „targi wschodnie“, аби додатково зробити ще парадю для „освячення“ свого безправного злодійства, якому противні всі культурні народи світа. Пилсудському не випадало приїздити на введення „воеводи“ в урядованні — бо се булоби вже надто безсоромним подоптаннем волі й постанов хлібодавців Польщі — аліянтів. І якраз на те придумано

го зараз настановляють хорунжим, а дали й сотником.

Чи не пекельні ж ото заходи ляхів! — скрикнув Цимбалюк, ударивши кулаком по столі. — Чи не правду ж я кажу, що вони мають на думці знищити козацтво?

— А я бачив це ще десять років до цього! — сказав Галаган.

— На мій погляд, лейстровики тепер уже не козаки... І ти, Василю, вже не козак, а польський драгун та й годі!

Ганна слухала й сама собі не вірила, що таке чує од чоловіка.

— Нехай би вже говорив так зять — думала вона — він ще молодий та до того відомий зайлиголова, а тож ні, Данило перший почав таку розмову.

Стара жінка довго не наважувалася встрявати з розмову козаків, але страх за сина, що й досі уявлявся їй малою дитиною, переміг її покірливість до чоловіка й вона сказала:

— Чи то я глуха вже стала та не дочуваю, чи дурна та не так розумію те, що люде говорять, а тільки здається мені, що батько підбурює рідного сина до бунту. Чи не схотілося тобі, Даниле, під старість літ позбутися батьківщини, як позбувся Микита, та піти з торбою?

— Мовчи, стара! — гостро озвався Цимбалюк. — Твоє діло біля печі! Вечерю от скоріше споряжай!

зуміють, що молодий Стефан Федяк належить до тих душ, про які співав польський поет Словацький:

... А кеди тшеба, на сьмерць ідон по колеї
Як камене пішез Бога рзучане на шанео.

Вкінці годі не звернути увагу на нікчемну роботу яку з приводу замаху почала польська преса разом з офіційними польськими агенціями. Вони кричать по цілім світі, що сей замах зробили — большевики й російські студенти. Ні панове! Большевики мають ліпший терен до таких актів — у Варшаві, а російських студентів у Львові взагалі нема. Сей акт вийшов спонтанічно з душі Українця, який взагалі до ніякої соціалістичної партії не належав. Уроджений в побожнім домі, в яким не було ні тини шовінізму скінчив воєнну академію старої Австрії у Вінер-Найштаті й політикою ніколи не зай-

— Ні, не мовчатиму! — ріпучо відповіла Ганна. — У всьому тобі скоряюся а сина не дам знятеличити. Побійся Бога!.. Воно ж ще молоде та нерозумне — чи довго-ж йому скочити катові до рук!

— Годі бо, годі! — сказав старий козак уже мнякше. До ката ще далеко. Тьху! Нагадала... бодай тому не дїждати й бачити мого сина! На те людині розум даний. Не бентеж себе по дурному а неси краще нам горілки доброї та меду солодкого, щоб було чим сина привітати!

Ганна покірливо пішла до пекарні, а Прися принесла настільник, застелила стіл і почала подавати з мисника посуд; проте обидві жінки уважно прислухалися до всякого слова чоловіків.

Василь Цимбалюк був зовсім ще молодий хлопець з німіцнілою душею, і через те, справді, як сказала мати, його дуже не трудно було нахилити і в той і в инший бік. Почувши тепер, що батько вже не на боці поляків, він теж був радий одступитися, бо хоч він досі й не був свідомий, а все ж таки йому чомусь боліло серце з того, що козацька старшина розмовляла по польському не тільки проміж себе, а навіть зверталася по польському до козаків.

— Що ж тепер мені робити? — сказав

ний і чистий народ з глибини зболілої, але твердої душі: як дух Ваш опускати буде скатоване Ляхами тіло Ваше, то не забувайте, що ми всі духом з Вами і що нема між нами зрадників! Тоді лекше замкнете очі на вічний сон у проклятій тюрмі, що називається: Польша.

Серед яких обставин прийшлося попасти Сх. Галичині під польське ярмо, відомо надто добре. Дня 21. жовтня 1918 р. проклямувала Українська Константуанта, подібно як і другі сукцесійні держави у себе, незалежну Галицьку Республіку й утворила правительство, що цілих дев'ять місяців виконувало державну владу. Однак Поляки, які в краю творять очевидну меншість уладили у Львові зараз в перших днях ворохобню, а Поляки з сусідньої републики поспішили їм не-

він, вагаючись. — Не можливо не йти в похід — скарають!

— Не йти неможливо, сказав батько: а не ловити Хміля цілком можливо. Нехай ляхи самі ловлять; коли він їм потрібний.

Через кілька хвилин увесь стіл був застановлений полумисками з усякою стравою, і всі сіли до столу. Після скількох чарок горілки розмова повернула в другий бік, і всі потроху стали веселіці.

Під час вечері, смерком, у дворі почав на когось кидатись собака Цимбалюків боско. На гавкання боска вийшла Прися й, побачивши, що то прийшов кобзарь, увела його в хату.

Кобзар був не старий і кремезної постаті, але не голена скільки тяжнів борода робила його підстаркуватим. Напята кобзареві на плечі драна свита розпиналася на обидва боки, виявляючи з одного боку торбу, а з другого бандуру.

Просунувшись у двері боком, кобзарь зняв шапку й уклонився.

— Панові господареві й пані господині й усім, у господі сущим, нехай Бог допомагає на все добре...

— Щастя, Боже, й тобі старче! — озвався Цимбалюк і, вставши з-за столу, хотів допомогти гостеві розвантажитись.

— Не турбуйтеся, господарю, — спинив його кобзарь. — Я все зроблю сам, бо я не сліпий.

(Далі буде).

негайно на поміч. Таким чином прийшло до війни, що тревала, девять місяців. А що Антанта була односторонньо поінформована в тім дусі, що Українці се большевики, одержали Поляки 25. червня 1919 р. від Найвищої Ради дозвіл на тимчасове продовжанне воєнних операцій до Збруча. Спосіб, в який Поляки у Сх. Галичині поводяться переходить всяке поняття. Дещо, правда, світ вже довідався, але того всего замало, особливо в часах де люде привикли до воєних страховищ. Всякий висказ вільнішої думки Поляки здавляють, „підозрілих“ арештують та держать їх довгі місяці без переслухання в тюрмах, українські школи замикають, переводяться насильні реквізиції а тих, що ставлять опір, безпроводно розстрілюють, — грабіж рабунків, насилування жінок і підпал визначають дороги, якими йдуть польські жовніри. Насильно переводжуваною кольонізацією силкуються Поляки осягнути більшість, щоб могли покликнутися на сю більшість при недалеких вирішенню східно-галицької справи. Український нарід не в силі оборонитися як слід перед сим гнобленням, виандрувати з краю не може ізза нестачі відповідних засобів, значить, він виданий вповні на поталу і знищення.

Одиноко можлива розв'язка західно-українського питання і то як з морального так із матерьяльного становища — се відновлення самостійної галицької республіки. В теперішніх економічних обставинах, коли багато великих країв загрожених голодом, не може Европа обійтися ніяк без продукції, репрезентованої Сх. Галичиною. Та під польським володінням всі земельні продукції сього краю пропадуть для Європи напевно. Польська дезорганізація, яка є властивою причиною обниження вартости польської марки, здавлює всякий розвій та нищить всі овочі чесної праці українсько робучого народу. Я переконаний, що наша українська валюта стоялаби щодо вартости що найменше так високо, як валюта інших суверенних держав

ші відносини до Чехо-Словаччини. Ся держава мусить спиратися на демократичний Схід, а й у нашім інтересі є бачити на Сході упорядковані відносини. Так отже наші потреби сходяться. Зрештою Чехо-Словаччина виявила свої симпатії до нас тим що підпомагала наших виселенців, чого їй ніколи не забудемо. Також дружні відносини наші до Румунів. Ми сподіємося, що вони нам всеж таки повернуть Північну Буковину після того, як ми поставимо Самостійну Сх. Галичину.

Теперже всіми силами працюємо над сим, щоб як найскорше здійснити всі наші замисли, які у великій мірі причиняться до відновлення мирних відносин у Східній Європі“.

Найновіші вісти.

З певних жерел довідуємось, що Ексц. Митрополит А. Шептицький, який під сю пору перебуває в Канаді, виїде вкортці до Америки. Українці в Америці приготавляють ся до прийняття Достойного Гостя. З Америки приїжджає Ексцеленція до Бразилії. Взиваєсь всіх Українців і просить ся, щоб приготавлялись також до гідного прийняття.

Що зробили большевики за чотири роки евого газдування? Було колись Росія і Україна цілу Европу годували пшеницею, а як захватили Росію і Україну большевики з лейбою на чолі, то нарід падає як мухи. Нема пшениці ані на Україні ані в Росії; та не лише пшениці нема, але нічого сенько нема. Нема ні жита, ні вівса, ні ячменю, ні проса, ні кукурузи, ні бараболі, ні фасолі, ані бобу. Словом — нема нічого, лиш Троцький, Ленін, Бухарін, Хламкес, Нахамкес, і цілий паршивий інтернаціонал. І нині Лейба Троцький падає перед американськими буржуями, котрих до недавна вішав, на коліна і благає: Містер Гувер! дайте хліба хочтійби і кукурузяного, бо пролетаріят готов повісити мене на першій відній видані

трона Чех, в котрій взяло участь понад 30 тисяч народу.

Коли такий рух між чеськими католиками піде дальше, то національна чеська церков скоро щезне.

Католицький рух на Мадярщині. За часів передвоєнних малярські католики спали собі, а тимчасом масонство і жидівство розпаносилося так, що всю власть в політиці і в державній політиці і в державній господарці загарбало в свої руки тай затроїло весь нарід жидівською трутиною. Ще за австрійських часів переперла жидова в парламенті цивільні слюбви, щоби збанкротована малярська шляхта могла женитися з жидівками; згодом жиди стали впахатися на найвисші становища при урядах, при війську, по школах, досить того, що цілу Угорщину масони і жиди мали в своїх руках. Коли вже Австро Угорщина розпалася, зараз жидівство проголосило большевизм і кинулося нищити все, що християнське з таким варварством як то дієся в Росії.

Під такими штовханцями збудилися зі сну малярські католики і взяли ся живо до роботи. Малярський большевизм скоро опісля провалився, а малярські католики стали як оден муж до виборів і перемогли всі прочі ворожі партії. Нині ціле малярське правительство остає в руках християнських. В Бозі надія, що Угорщина видобуде ся з кігтів жидівських.

Народні збори угорські ухвалили, щоби виключити не лиш Кароля з прав угорської корони, але й усіх з родини Габсбургів.

Недалеко каналу Ля Манш затопивсь корабель.

Переговори між Англією і Ірландією ведуться дальше.

В Петрограді відбулись комуністичні збори. Леніна і Троцького знова вибрано.

За пару місяців сл. р. мають відбуватися великі маневри військові в Рійо Гранде. Сими маневрами будуть проводити Французи. Уділ возьмуть С. Павльо, Рійо Парана, Мінай Жерайс і пр.

ДІТОЧИЙ СВІТ

Сам-самісінький.

(Конець.)

Все те зразу дуже цікавило малого Петрика. Він усьому приглядався, всім цікавився, про все цікавився, про все розпитував. Скоро він і найшов собі й товаришів між дітьми Самоїдів. Добрі були люде сі Самоїди і полюбили старого Охріма, що їм нераз у пригоді ставав, бо вмів лічити недуги, й його внучка Петра. І гарно жилось їм там, колиб не туга за Рідною Країною. Вежли добре та дома найкрасше.

Минуло так кілька літ. Петрик виріс на дужого хлопця, а дідує іще більше постарівся. Лагодився вже поволи в дорогу на той світ.

Жили вони там із сього, що полювали на звірів, а шкури з них продавали в недалекій місцевості.

Коли вже Петрикови було шіснайпять літ він почав сам без дідуся їздити, а немічний уже дідує оставав дома.

Раз так перед Різдом зібралася ціла валка Самоїдів, прилучився до них і наш Петрик. Наклали шкур у сани й поїхали.

Ось відїхали вони вже з двадцять верств. Аж в одних саях розрягся олень. Ремені упряжі потріскали. Він задержався, став перепрягати оленя. І товариші його задержалися, дожидають його.

Та Петрикови не хотїлося ждати. — Чого мені ждати? — сказав він, — дурно час тратити. Тай мерзнутися мені не хочеться...

І поїхав наперед сам самісінький. Іхав він, іхав сам і попався на білого медведя... Олень налякався, кинувся в бік, санки перевернулися, Петрик у кучугуру снігу, а олень й слід застиг.

ні продукції сього краю пропадуть для Європи напевно. Польська дезорганізація, яка є властивою причиною обниження вартости польської марки, здавлює всякий розвій та нищить всі овочі чесної праці українсько робучого народу. Я переконаний, що наша українська валюта стоялаби щодо вартости що найменше так високо, як валюта інших сукцесійних держав, як що нам вдасться звільнити з рук Поляків наші земельні багатства та переймити їх в нашу власну господарку. Наша концепція — се вільна, демократична держава, в якій всі народи: Українці, Жиди й Німці булиб рівноправними націями, — отже держава, в якій національні меншости малиб такіж самі права, що й національні більшости, а не гірші, як се водиться скрізь в національних державах. Ми хочемо створити щось в роді Швайцарії, хочемо дати нашим довго гнобленим націям волю й можливість культурного розвою та тим самим забезпечити мир у Сх. Європі. Доказом сього, що ми хочемо мира, нехай будуть наші відносини до других середно — та східноєвропейських держав.

Праві російські партії стоять всі однодушно на тим, що Сх. Галичина, яка на основі льондонського договору мала належати до Росії, не сміє ніяк бути видана на поталу Ляхам. Російські партії готові відречися посідання її в користь українського населення та навіть підпирають змагання в ціли засновання самостійної демократичної галицької держави. Навіть большевики визнають демократичний режим в самостійній Східній Галичині. Ось Йоффе відчитав 24. 1920 р. в Ризі декларацію всіх совітських країв, в якій урочисто визнається самостійність демократичної Сх. Галичини.

Щож до наших відносин до австрійської республіки, то їх треба назвати дружніми. Обі держави взаїмно від себе залежні. У нас земельних продуктів — надмір, а в Австрії їх недостає. Затеж Австрія вироблюється на державу промислову якої вивіз знайде в нас значний ринок збуту. Ми дуже вдячні Австрії за приют, що його тут зазнали наші виселці. І суєсідско-дружні на-

ні фасолі, ані бобу. Словом — нема нічого, лиш Троцький, Ленін, Бухарін, Хламкес, Нахамкес, і цілий паршивий інтернаціонал. І ніні Лейба Троцький падає перед амриканськими буржуями, котрих до недавна вішав, на коліна і благає: Містер Гувер! дайте хліба хочтйби і кукурузяного, бо пролетаріят готов повісити мене на першій ліпшій гилляці.

От до чого довела большевицька господарка в Росії.

В Польщі хочуть „круля“. Банкрутує „ойчизна“ коли вже уступили всі міністри і сам президент міністрів Вітос накивав пятами, Польський „сейм“ пішов в дубину, патріотники хотять круля, з карабелею і кунтушем з вильотами. Мабуть прийдєся Польщі перенестися на лоно Авраама, Ісаака і Якова. Та чим скорше тим ліпше.

Брак паші в Галичині. Сьогорічна спека спричинила недостачу паші. Отава цілком недописала, а сіно і конюшина така дорога, що селяне масово випродують худобу. В додатку кинулися такі миши, що з озимини нічого не буде. Нема гаразду в Америці й Бразилії, а в старім краю ще сто раз гірше. Люди не тратьте гроша на дурні витребеньки, бо можуть прийти на цілім світі скрутні часи. Щадіть центи на чорну годину!

Національна церков в Чехословацчній упадає. В новій чеській державі повстала еретицька церква, до якої відпало більш як сто тисяч осіб, а що гірше навіть кількадесять священників. Та еретицька церква назвала себе „Чеська народна церква“. І ось доносять часописи, що решта вірних католиків взялися до організації і на Зелені свята збувся у Празі з'їзд „Католицької Народної Партії“, на котрий прибуло три тисячі двіста пятьдесять ріжних католицьких стоваришень і около тисячу гостей. Нині та партія числить чотири тисяч зорганізованих громад і мала приходу в минушнім році 2 мільони чеських корон, З'їзд закінчився величаво релігійною маніфестацією, процесією з мощами св. Непомука, па-

топивсь корабель.

Переговори між Англією і Ірландією ведуться далше.

В Петрограді відбулись комуністичні збори. Леніна і Троцького знова вибрано.

3 Бразилії.

Дня 18. с. м. мають прибути до монастиря оо. Василян Впр. і Всч. о. Калиш Ч.С.В.В. Протоігумен оо. Василян. Достойний гість об'їхав Канаду, Америку, а тепер об'їде стації місійні, где працюють оо. Василяни в Бразилії. Наша Українська оселя в Прудентополи витає щиро Достойного нашого гостя.

Календар „Праці“ кінчиться. З початком грудня будєся висилати, Проситьєся слати замовленя.

Дня 14. с. м. відбулись збори в ціли будови українського шпиталя в оселі Іваї. До Виділу будови вибрано еще секретаря і касієра. Справді гарно се виглядало, як нарід з одушевленем берєсь і до сего народного діла. Честь за се Українцям сеї оселі, що так ревно працюють, щоб для народу придбати добро, та потомкам позіставити. Імена жертводавців будєся поміщувати.

Минушого вівтірка відбулись в цілій Парані вибори на депутатів до конгрєсу Паранського. Вибори відбулись тихонько, бо не було опозиції. По виборах в Прудентополи відбувся прием для виборців. На приємі Українців не було.

В Аргентині, як вже згадувано в нашій часописі появились хмари саранчі. Пишуть, що вже прибула до Рійо Гранде, та нищить тепер околицю Гварані. Мож сподіватись, що і до Парани загостить сей непрошений гість.

В С. Павльо як доносять часописи появився тифус, „песте бобоніка“ і инші слаботи. Ряд уживає всяких средств, щоб перервати єї слаботи.

варіші його задержалися, дожидають його.

Та Петрикови не хотілося здати. — Чого мені здати? — сказав він, — дурно час тратити. Тай мерзнутися мені не хочеться...

І поїхав наперед сам самісінький. Іхав він, іхав сам і попався на білого медведя... Олень налякався, кинувся в бік, санки перевернулися, Петрик у кучугуру снігу, а олень й слід застиг.

Лежить він у снігу, боїться ворухитися, щоби медвідь не роздер його й прикинувся мертвим.

А мороз лютий! Чує нещасний, що проймає його мороз. Руки, ноги камініють від стужи, лице пипає, голова вся в огні в нестямі. Медвідь одійшов, а Петрик уже так ооченів, так ослаб, що й рушитися не може.

І був би пропав. Та надіхали з поворотом Самоїди, що кілька днів тому перед тим вибралися були продавати шкiри й замісили його. Вони задержали оленів, підійшли до нього, підняли його і стали відтирати снігом.

Прийшов у кінці до себе наш Петрик.

Повели його до дідуса. Дідусь налякався, а коли довідався від нього, як усе склалося, сказав:

— Бачиш, се наука для тебе. не кидай ніколи товаришів. Знай, що разом купую людя жити легше. Один ослабне так другий поможе йому.

— Гей, гей, колиб увєсь наш народ розумів се, то й наша Україна інакше стоялаб. Не панував би ворог над нею, колиб усі згідно йшли до одної ціли, а не кождий своїм розумом, не кождий окремо! — закінчив дідусь.

Від тоді Петрик уже ніколи не кидав товаришів. А коли по дідусевій смерті вернув на Україну — заохочував усіх земляків до згідної праці, до спільного труду для Рідного Краю, для Рідного Народу.

— Новий лікар у Прудентополи —

◆ Dr. ROMULO CARDILLO ◆

Clinica medica e cirurgica

Лічить недуги мущин і женщин так внутрішні як і зовнішні. Приймає недужих від 8—11 год. рано і від 2—5 по полудни.

Мешкає в ринку, в домі, де мешкав Др. Лінс.

В кождій українській хаті в Бразилії повинна находитись одинока українська часопись в Бразилії: „Праця“!

Кривава книга.

31)

МАТЕРІАЛИ ДО ПОЛЬСЬКОЇ ІНВАЗІЇ НА УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ 1918/1919 РОКУ.

(Дальше.)

В Перемишлі загнала нас до бараків на Засяню, де командантом був польський поручник Недзвецький. Цей велів нас замкнути в маленьких келіях по 13 і більше разом в сусідстві ґетупових місць. За дозвіл відчинити вікно келі на годину зажадав від нас вязничний ґторож по 100 к.! В цих вязницях була запроторена велика скількість інтернованих світської і духовної української інтелігенції. Поведення з нею було страшне. Перед полуднем о годині 10-ій виганяли їх нагаями з келій, казали їм скакати, повзати на череві і то ще — для наруги! — в супроводі співу українських народних пісень. Хто цього робити не хотів або не міг, того били нагаями. В цім таборі інтернованих в Перемишлі на Засяню застали ми тоді около 20 українських священників, около 150 осіб із української світської інтелігенції, около 30 жінок і дівчат та около 100 селян. В цім числі ми бачили жінки з малими дітьми, малолітніх хлопців, дівчат, інвалідів і старців а навіть одну глухо-німу жінку та інваліда без правої ноги і без обох рук, і т. п. В таборі була окрема сторожа, якої задачею було лише бити дротяною нагай-

кою кожного, хто її тільки в руки понав. Зараз першої ночі побила вона 75-літнього старця так, що він слідуєчого дня ранком помер.

Дня 19. липня 1919 привезли там українську місію «Чорвоного Хреста», зложеноу з 4 осіб, яку Поляки всупереч усім постановам міжнародного права держали замкнени місяць у Львові, а відтак привезли її сюди. Дня 20. липня 1919 зложено із полонених транспорт, на якого чолі поставив командант, польський поручник Недзвецький, двох українських полонених жовнярів. Він велів їм дати синьо-жовті ленти з написами: Петлюра, Петрушевич, Україна і т. п. і наказав їм співати сороміцькі пісні, а коли вони зборонювалися, велів їх бити нагайками. Так воджено транспорт вулицями міста, причім публіка плескала в долоні. В подібний спосіб відправлявано кожний транспорт. Дня 28. липня 1919 привезено нас до Берестя Литовського. Там поміщено нас в двох шобах, призначених до переховування саперських матеріалів. Там не було ні прич, ні вентиляції, ні вікон. В цих шобах, вибудованих на просторі 200 кроків довжини а 150 кроків ширини, запроторили Поляки 5500 осіб, так, що нічю не ставало місця до спання, а перейти серед натовпу взагалі не було можна. Воздух був такий, що ми майже дусилися. Не було там свіжої води так, що треба було пити нездорову теплу воду з Буга зі зарісками всяких недуг. (Далі буде.)

ПОЗІР! — ПОЗІР!
УКРАЇНЦІ В ПРУДЕНТОПОЛІ І ОКОЛИЦЯХ!

Теодор Савечка

отворив робітню ковальську. Може кожний дістати з доброї сталі фойси, сокири, серпи посидиноко або й тузінами. Кує вази, направляє ушкоджені й виконує взагалі всякі роботи, входячі в обсяг цього фаху. Робота совісна — ціни приступні.

Кожний Українець повинен се вже раз зрозуміти, щоб лиш своїх ремісників підпирати!

Theodor Savetchka
Prudentopolis Paraná

Позір Українці оселі Прудентопільської!

Заким маєте гадку іти в процес, або до суду то вступіть, то порадьтеся п. В. Лопатюка, Великі записи, розписи, рекремента, щоб они були добрі, мусять бути добре зроблені. Зробити може найлучше, лиш свій чоловік. Тому ідіть, предлоїть своєю українською мовою, а п. Василь Лопатюк залагодить добре, і тай тано.

УКРАЇНЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА
ЛІНІЯ ВСПЕРАНСА — ПРУДЕНТОПОЛІС

Поручаємо наш ново-отворений склеп, в котрім мож набути всего — добре і тане. Маємо всякі матерії, карелюхи, убраня готові, пали парасолі, як також всякого рода залізя.

Продаємо сіль, муку, каву в зернятах і мелену і все, що тільки забажаєте.

Ціни умірковані і продається все танше як у інших торговлях.

Купуємо, герву, мід, віск, масло і прочі продукта кольоніяльні.

Памятайте, що вже раз треба поняти сей великий клич: „СВІЙ ДО СВОГО!“

З глибоким повзанем

Семчишин — Опущкевич & Спілка

Українці, котрі суть на листах війскових: а раді би себе звільнити від війска повинні задалегіть виробити звільнене. Час на се виходить до 15. листопада. З тими рекрементами удавайтеся до п. В. Лопатюка Сей чоловік вже много увільнив, то і тепер увільнить. Представте свої причини, та не відкладайте. Ідіть до Українця бо нині клич „Свій до свого з всіми потребами!“

Др. Мирослав Шеліговский

ЛІКАР І ОПЕРАТОР

CURITYVA

Rua S. Francisco N. 25

Бувший асистент клінік европейських.

Лічить після найновішої системи. Виконує всякі операції хірургічні.

Посторонніх слабих приймає на ліченя і побут у своїй клініці. Лічить лучами Roentgeana. Посідає власну лябораторію до оглядин хемічних і мікроскопових, та всяких інших оглядин крови в слабостях внутрених.

Порада устно і лисовно. — Мож розмовитись по українськи.

CONSULTORIO
CIRURGICO — MEDICO

Dr. José Mendes de Araujo

Бувший славний асистент великого шпиталю S-ta Casa da Gamboa, Maternidade e Polyclinica do Rio de Janeiro.

Лічить з великим успіхом слабости жіночі і дітей.

Dr. José Queiroz Guimarães

Бувший асистент великого шпиталю S-ta Casa da Gamboa, Maternidade e Polyclinica do Rio de Janeiro.

Лічить успішно слабости нервові, недуги жінки і дітей.

При ліченю недуг крови уживаєсь 914 і 606.

Ціни приступні. В заведеню візита

В. Кун і Син.

Іпіранга — Гважувіра — Парана

Поручаю мій склеп при фабриці карфлішкових, купую венні провукта краєві, продаж ґуртовна і детаїлічна.

W. Kuhn & Filho,

Guajuvira Paraná

ПЕРША УКРАЇНЬКА МАЛЯРСЬКО-АРТИСТИЧНА РОБІТНЯ І ШКОЛА

С. ГОРБАЧА.

Виконуються артистично малярські роботи, як мальованне декорації домів церков і образів нашого стилю і обрядта взагалі всякого рода роботи ма-

СКЛЕП
НИКИТИ ДОНЧКА
в місті Іраті

«Світанні усім» так в Іраті як і в подільських околицях зі свого великого скляну, який отворив еще в р. 1908 у великій мурованій домі wraz з приїтою для подорожувачих до Прудентополя і звідтам до Іраті. Кожний, хто знайде у його дім, знайде впігідну обслуґу, як також зможе набути у скляні усе, що йому потрібно до ужитку домашнього і різничого.

Купую герву-мате і інші продукти хазбої обсяги.

В разі потреби винаймаєсь власна фіра до Прудентополя та і колїїї Іраті.

Федір Шнайдер

в Портої

подає до відомя пп. Кольоністів, що його

ФАБРИКА ОЛІО

купує насіне лену і конопель, як також прядиво льняне і конопельне. Оліо кільки насіня а лену платить по 400 реїсів; насіне конопель по 500 реїсів. Прядиво чисте і кільки 1\$300 і більше.

Письить:

Theodor Schneider

Portão Paraná

Або через посередництво Григорія Тарпи — Портої.

ночі і дітей.

Dr. José Queiroz Guimarães

Бувший асистент великого шпиталю S-ta Casa da Gamboa, Maternidade e Polyclinica do Rio de Janeiro.

Лічать успішно слабости нервові, недуги жінщин і дітей.

При ліченю недуг крови уживаєсь 914 і 606.

Ціни приступні. В заведеню візита коштує 5\$, в домі слабого 10\$.

Поза містом платиться від години.

GUARAPUAVA, Praça 7 de Setembro

ПЕРША УКРАЇНСЬКА МАЛЯРСЬКО-АРТИСТИЧНА РОБИТНЯ І ШКОЛА

С. ГОРБАЧА.

Виконуються артистично малярські роботи, як мальованне декорації домів, церков і образів нашого стилю і обряду та взагалі всякого рода роботи малярські.

S. HORVATCH

CURITYVA r Barão do Rio Branco 19 c. p. 187.

усе, що йому потрібне до ужитку до машинного і рільничого.

Купую герву-мате і інші продукти харчобовські.

В разі потреби винаймаєсь власна фіра до Прудентополя і колійні Іраті.

Глишты:

Theodor Schneider
Paraná

Portão
Або через посередництво Григорія Талри — Портои.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА
ОДРЕЦЬКИЙ КОЗАКЕВИЧ

ІРАТІ — ПАРАНА

ПОРУЧАМО усім Українцям в Іраті і подальших околицях товари нашого скляну, який є завжди заосмотрений в різнородні фасенди, Seccos e Molhados, заліза, начиня кухонне і прочі знарядя рільничі.

СКУПУЄМО ГЕРВУ, ВІСКЕ, МІД, і інші продукти колонійські.

Видродам гуртовна і деталічна.

Для пп. Каросників кукурузи і січки не брак!

ODRECKYI & KOZAKEVYCH

Iraty — Адреса телеграфічна „Kozak“ — Paraná

BEVAM AS CERVEJAS
da
ATLANTICA

CAIXA POSTAL 246. TELEPHONE 454.

Atlantica Lusitana
Curitiba — Porter

КДЕ ПРОБУВАЛИСЬТЕ ПРОДУКТА ПИВОВАРНІ АТЛАНТИКИ Т. А. (ул. Гіпассу — Буриліба)???

ПИВА

ІСНИ: Атлантика, Люзитана, Гамбург, Куритиба, Паранансе; ТЕМНІ: Мюнхен, Кульмбах, Демократа, Портер.

НАПИТКИ:

Атланта, Білий, Вода Столова, Желатин, ГАЗОВИ: з Цитрини, Абакаші, Мали, Помаранч, Содова подг.

Панове Хлібороби! Купуємо кожду скількість ячменю і платимо найлучші ціни! Роздаємо також насінє ячменю за контрактом і продаємо вибране насінє ячменю.

Сухі дріжджі Атлантики є найлучші і економічні.

Одипоний склад нашої пивоварні у Прудентополи в домі п. М. Козловского.

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП
КОСТЯ ОДРЕЦЬКОГО

В АНТОНІЮ РЕБОУСАС — ПАРАНА

Один з найбільших і найстарших склепів у цілім муніципю Іраті

Продаю товари різнородні — яких справді хто забажає — ФАЗЕНДА — ЗЕЛІВО — ЗНАРЯДИ домашні, кухонні і усе, що потрібне до ужитку домашнього і рільничого.

Напитки різнородні. Скуповую герву. На складі КАВА — ЦУКОР — усі споживчі товари. Капелюхи — стрільні артикули — окраси зі золота як брошки, перстені, ланцюжки до годинників іт.д. Чого Вам треба — купите і будете вдоволені.

Constantino Odreckyi

Antonio Rebouças Paraná

НАЙБІЛЬШИЙ СКЛЕП

ВАСИЛЯ ВОИТОВИЧА

у Прудентополи

Містить усякі найпотрібніші знарядя господарські — рільничі, як також різного рода матерій, від найтанших до найдорозших: касеміри, чисте вовняні пали, готові убраня, коци, полотва, хустки, стяжки, капелюхи солом'яні виски до шитя, вишивана і ручних робіт, зимов шап, перфума, перфумоване мило, скло, начиня кухонне, заліза, машини до шитя, порох, шріт, фугети, сланна паста фаворіта, шпурівки, ланцюжки, та прибори шкільні.

Напитки краєві і заграничні.

На складі завжди: хміль, олій до фрб, свічки стеаринові, а подостатком муки найліпших марок, соли меленої, груб і рефінованої столової, нафта, тютюн, риж, цукор, фарина кукурузна і мав'якова, фасоля, кави пазена і зерпатали, чай з Індій.

Скуповую на більшу скалю герву і інші продукти колонійські.

Wassili Woitowycz

Pudentopolis Paraná

Одинока українська фабрика цукорків
ІВАНА КУТНОГО

CURITYVA — MARTINS AFFONSO № 6.

Виробляє різнородні цукорки різного смаку і зовнішньої форми.

Досі у Парані не було української фабрики цукорків а коли она існує від двох місяців співить з замовленнями. По цукорки пішть і голосітєи до ІВАНА КУТНОГО в Куритиби.

CASA „DNISTER“

НАЙБІЛЬШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП В УНІЙОВ ДА ВІКТОРІЯ, КУЧМИ І ДУНЦЯ.

Маємо на складі різнородні товари, як: фазенда, армариньо — начиня, кухонне, напитки краєві і заграничні, заліза і всякі продукти сложивчі. Також виконуємо кравецьку роботу після замовлень.

ЦІНИ НАЙПРИСТУПНІЙШІ.

Українці! Попирайте завжди лиця своїх!

CASA „DNISTER“
d. Kutchma & Dunetz.

Rua Viduconde e Nazar — União da Victoria — Paraná.

Печатня оо. Василиян. Прудентополи.